Tizenhetedik évfolyam. 81. szám. Kolozsvárt, csütörtök, április 9. 1896.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentimeternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Földmivelésügyi budget.

Budapest, április, 8.

A képviselőház elkezdte ujból tárgyalásait, és pedig folytatva a félbe szakadt földmivelésügyi budgetet.

Tagadni nem lehet, hogy mai napság az államok ereje közgazdasági fejlettségükben van, ez a tulajdonképpeni nagyhatalmasság, a mely a vagyonosodásnak kifogyhatatlan forrásait a népben meg tartja és szaporitja.

Szükséges tehát, hogy az államban s főleg annak vezérlő institucziójában: a parlamentben a közgazdasági kérdések praedomináns fontossága ne csak szavakkal, hanem tényekkel is elismertessék s hogy a törvényhozás és a társadalom minél nagyobb mértékben forditsa figyelmét a közgazdaság kérdéseire, a melyeknek megoldása, hogy minő stádiumban fogja találni az államokat, attól fog függni minden valószinüség szerint Európa államainak sorsa a jövendő szoczialis alakulásokban.

Tagadni nem lehet, ha programmal megoldhatók a közgazdasági kérdések, ugy Darányi miniszter derekasan megfelelt hivatásának, programm beszédjében felölelte majd az összes tárczájához tartozó kérdéseket.

De programm és valóság két különböző dolog!...

A magyar földmivelésügyi miniszterek eddig arról voltak nevezetesek, hogy nagy szabásu programmal köszöntöttek mindig be a parlamentbe, annál kevesebbet valósitva meg az életben. Pedig a magyar törvényhozó testület nagy érzéket tanusit a közgazdasági kérdések iránt, s ha még nincs kellő haladás e téren, az a rosz kormányzatra vezethető vissza.

Emlité Darányi a többek közt azt is, hogy jövőre lesz gondja, miszerint az iskolákban tanittassék kicsiben a gazdaság is, nemkülönben a nép számára népszerü gazdasági könyveket irat. Ez helyes intézkedés; okszerü gazdaság vezetéssel lehet ma már csak megélni. Csak aztán legyen ügyelettel arra a miniszter, hogy az ily könyvek a gyakorlati téren maradjanak, s ne szobatudós módjára legyenek irva. Nálunk ma divat, mindenben magas régiokban járni.

Nem vagyunk ellenessei a szaktudósoknak, csak irjanak ugy aztán, — hogy a kisebb elme is megértse azt!.. Azt is helyeseljük, hogy a miniszter felsőbb gazdasági intézetet akar Budapesten létesiteni, gazdasági muzeummal kötve azt össze. A hitelügy rendezésére tett reformját is üdvözöljük, hogy hitelképessé igyekszik tenni a kis birtokosokat is, kis kamatra adva pénzt. Csak aztán az igéretből legyen is valami.

Általában a miniszter programmbeszédében kidomborodik a kis birtokosok iránti szimpátia. De épp ezért sajnosan nélkülözzük a hitbizományokról szóló hallgatását. Holott ez fontos kérdés a kisbirtokosokra nézve.

Ma ugyanis ugy áll a dolog, hogy a parasztság képtelen birtokhoz jutni!... Aprózza-aprózza egymás közt a földet, mert bérletet képtelen venni, léve az óriási hitbizományok házilag kezelve avagy nagy bérletbe adva.

A hitbizománynak ellensége soha nem voltam, csak a kezelést helytelenitem. Angliában a nagy birtokok nem egy kézbe vannak bérletbe adva, hanem több parczellára osztva, több haszonbérlőnek.

Ezáltal többen jutnak birtokhoz és e folytán kenyérhez.

Mért ne lehetne nálunk is igy tenni!... Ha bérbe adott óriási terjedelmü hitbizományi uradalmaink egy része elapróztatna, a parasztság is juthatna bérlethez s nem lenne kénytelen tétlenkedni parányi birtokocskáján.

Mily jó módu albérlő osztályt teremthetnénk, ha az ily nagy birtokok kisebb részben is adodnának ki. Az 1894. évi adatok szerint volt a korlátolt forgalmu birtokok kiterjedése 16 millió hold, mit lehetne ezzel végezni, helyes megoldással a népre nézve?

Ily roppant terjedelmü kötött jellegü birtokok rosz hatásait ellensulyozni csak ugy lesz lehetséges, ha gondoskodni fognak arról, hogy a földmüvelő nép részére megfelelő bérletekre osztassanak. A mi talán kényelmetlenebb, mint az átalányban, uradalmakban való bérbeadás, de a közérdek szempontjából sokkal üdvösebb.

Még megemlitjük, hogy a 16 millió kötött birtokkal szemben, a szabad forgalmu birtokok terjedelme 32 millió kat. hold. Amazok az egésznek 34. $_{27}$%-át, emezek 65. $_{75}$%-át teszik ki.

Beszélt volt Darányi a telepitési kérdésről is, de csak általánosságban, a mi elég baj, mivel ezen kérdés helyes megoldása hasonlóan befoly a nép jólétére.

Ha tehát Darányi iránt van is szimpátia a pártok részéről, mi a bizalmat nem előlegezzük, hanem bevárjuk a cselekvést s a szerint mondunk itéletet felette. Sikert kivánunk buzgolkodásához, de elismerést a tények fognak adni. Ha jól megállja helyét, ezzel az országnak tesz hasznot, ellenesetben előmozditója lesz a további elszegényitésnek.

Gy.

Politikai hir.

Ferdinánd fejedelem áttérése. A Kreuzzeitungnak Szófiából azt jelentik, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem, ott elterjedt hirek szerint, maga is át fog térni az ortodox valásra.

Babó Emil ügye.

E hóban ismét irt Babó, sürgetve a halasztást. Babó minden levelében hangoztatja azt hogy igazolni fogja magát és hogy igazolásával egyik képviselő társát bizta meg. a ki azonban jelenleg nincs a fővárosban. — Babó Emil különben — mint a M—g irja — Bécsben van és teljes czime ez:

IV., Weysinger-Gasse 30. B. I. emelet 8. ajtó sz. Babó lakását márcz 20-án foglalta el és mint a házbeliek állitják, abból naphosszat nem mozdul ki, ha csak egy-egy levél feladása, melyet mindig személyesen visz el a közeli államvasuti pályaudvari postahivatalhoz — nem kényszeriti ki a házból. A mióta lakását elfoglalta, egyizben el is utazott és a mult csütörtökön tért haza, ugyan az nap, mikor a lapok az első közleményeket fel hozták affeirjéről.

Babó Emil az ő budapesti lakását még a mult csütörtökön, mielőtt elutazott, lezárta s a kulcsot magához véve, kihajtatott a vasutra — Bécsi tartózkodása alatt megküldte a ház felügyelőjének lakása kulcsát s az iránt rendelkezett hogy minden levelét az ismert bécsi czimére küldjék. A felügyelőnek minden lakáshoz van kulcsa s ezért a második kulcs megküldése arra vall, hogy Babó egyhamar nem szándékozik visszatérni. A házfelügyelőnek meghagyta azt is, hogy Zoltán öcscsén kivül — kit bátyja ügye leginkább sujtott, mert az ép mostanára kitüzött eljegyzése e miatt maradt el — senkinek, még rokonainak se adja át a lakás kulcsát

Ügyvédi körökben fölmerült az a kérdés, hogy az ügyédet hamis kártyázás miatt megfoszthatja-e az ügyvédi kamara mint illetékes fegyelmi hatóság az ügyvédi diplomától s az ügyvédi gyakorlat folytathatási jogától. Illetékes helyről nyert fölvilágositás szerint a hamis kártyázás, mint disqualifikáló tény fegyelmi eljárás alapját képezheti s az illető az ügyvédség folytatásától tényleg föl-függesztendő.

Ily körüménvek közt kétségtelen, hogy ha a hamis kártyázás ténye Babóról a szegedi ügyvédi kamara előtt bebizonyosodik Babót is megfosztják ügyvédi czimétől. Nem ugyanez az eljárás a doktori diplomára vonatkozólag, amely csak végérvényes büntetőügyi és sulyosan diffamáló itéletek alapján semmisithető meg.

Babó ügyében különben a függetlenségi 48-as párt végrehajtóbizottsága ülésezni fog a pártkörben, melyben behatóan tárgyalni fogják Babó Emil kártya-afférját. A végrehajtó bizottság tárgyalását a Kossuth Ferencz pártelnök vezetése alatt lefolyó értekezlet előzi meg.

Justh Gyula orsz. képviselő nyilván a Babó ügyben Aradra utazott.

Koszó István. a ki Babóval közös irodát tartott, egy könyomatos lap közleményével szemben nyilatkozik, hogy irodáját Babó meg nem kárositótta és ami pénzt el vitt, az járt neki, sőt járt neki több is.

Kijelenti továbbá, hogy igaz, hogy az irodában nagyobb letétek kezeltetnek, de azok mind elhelyeztettek a szeged-csongrádi takarékpénztárban. Megjegyzi végül, hogy Babó anyagi viszonyai teljesen rendezettek és atyja jelentékeny öröksége a család nyilatkozta szerint majdnem érintetlen.

Panama a rendőrségnél.

Budapest, április. 8.

Chudy Hugó rendőrkapitány ügyében már befejezték a vizsgálatot és az iratokat átterjesztik az ügyészséghez.

A „M—g“ tudósitója felkereste Rudnay Béla főkapitányt, hogy ennek nyilatkozatát a rendőrség renoméját oly közel érintő ügyben kikérje. Ez alkalommal Rudnay Béla ezeket mondotta:

Nincs semmi okom a Chudy-ügyben valamit eltitkolni vagy eltussolni. Magam vittem el ez ügyben keletkezett iratokat Perczel Dezső belügyminiszternek, kinek ugyanaz az álláspontja, a mi nekem: semmit sem elhallgatni. De mivel az ügy nincs még abban a stádiumban, mely az ügy teljes ismertetését megengedné, nem tartottam még elérkezettnek az időt, hogy a lapok utján az ügyről a közönséget tájékoztassam.

Ma utasitottam Máltás Hugó rendőrtanácsost, hogy a fegyelmi eljárás értelmében tegyen nekem jelentést és előterjesztést a Chudy ellen folyamatban volt vizsgálatból kifolyólag. Csak ma tehettem ezt, — mivel április 2-áig Chudynak terminus volt adva, mert ő maga igérte meg, hogy az ő kezén eltünt pénzből hatezer forintot meg fog tériteni.

Ezt azonban nem tette meg. Vártam a mai napig, már csak azért is, hogy az állam visszakapja pénzét, mert nagyon jól tudom, mihelyest az ügy a birói utra tereltetik, a viszatérítésről szó sincs.

Nem tudom, hogy forog-e a fenn vétkesség kérdése. Mindenesetre nem valószinü, hogy Chudy ártatlan volna. Ő ugyan kijelenti, hogy egy krajczárral sem kárositotta meg a rendőrséget, de a tények ellene vallanak. Az iróasztalának fiókjában számos jegyzőkönyvet találtak általa felvett, de be nem szolgáltatott pénzekről.

Ezek után a dolgot rendes medrébe szoritották, miután számos oly körülmény merült fel, melyek nagyon is gyanussá teszik Chudy manipuláczióját. Főleg kompromittáló a főkapitányságí épületben levő boltok házbérének ügye. Chudy ezek fejében felvett hatezer forintot. Ezekre nézve igérte, hogy április. 2-ig beszolgáltatja, de ezt nem tette meg. Azonkivül számos elhalt és fegyházban levő ember pénze van felvéve Chudy utalványozására.

A vizsgálat lesz hivatva az igaz tényállást kideriteni, hogy ki a bünös. Ma mindenesetre ugy áll a dolog, hogy Chudy sulyosan kompromittált. Az összeg nagyságáról még hozzátevőleg sem sem tudok felvilágositást adni. Mihelyest Máltás javaslata előttem van, meg hozom a fegyelmi határozatot. Minden kétség nélkül áttétetem az ügyet az ügyészséghez, azonkivül intézkedni fogok Chdy hivatalos állására vonatkozólag. De egyelőre minden kombináczió, hogy mit fogok tenni, hiábavaló, mivel be kell várnom a jelentéseket.

A Takáts barátnője.

Pár nap előtt a lapokat az a hir járta be, hogy dr. Takáts Zoltán a balassa-gyarmati fogházból szökni készült, de a szökési terv meghiusult, mert a balassa-gyarmati táviróhivatalban felfogták a szökéshez pénzt kérő táviratát.

Nehány lap ebben az alakjában mindjárt kételkedve fegadta a hirt, mert valószinütlennek látszott Takáts Zoltánról, hogy ha szökni akar, szökési tervét neve aláirásával ellátott táviratra bizza.

A táviratban emlitett Berecz Etelka, a ki névjegye szerint „akadémiai festőnő“ az állitólag lefoglalt táviratot, a mely a szökési terv felfedezésére vezetett Budapesten mutogatta.

Ha a távirat lefoglalásának hire tehát valótlan, kiderült az is, hogy az a balassa-gyarmati szerkesztő, a ki a budapesti lapoknak megirta a Takáts Zoltán szökési kisérletéről szóló hirt, az állitólag lefoglalt távirat szövegét egy másik nőtöl Kovács Etelkától kapta.

A távirat Budapestre tényleg megérkezett s annak alapján Takáts Zoltán szülei csakugyan küldtek Balassa Gyarmatra 50 frtot, mint azt már máskor is tették Takáts Zoltán fogházi élelmezésének javitása czéljából.

A küldött 50 frt azonban Takáts Zoltán kezéhez a mai napig el nem jutott, ugy hogy Takáts Zoltán édes apja, Takáts Károly mérnök, a rejtelmes dolog kideritésére ma Balassa-Gyarmatra utazott.

A Takáts Zoltán szökési kisérletéről szóló hir következtében a balassa-gyarmati kir. ügyészség kihallgatta Kovács Etelkát is.

Kihallgatta Kovács Etelkát a balassa-gyarmati rendőrség is, a mely aztán Kovács Etelkát kiutasitotta Balassa-Gyarmatról.

A rejtelmes ügy azt az impressziót kelti, mintha nem Takáts Zoltán akart volna szökni Balassa-Gyarmatról, hanem „ismeretlen tettesek“ 50 forintot zsaroltak Takáts Zoltán szüleinek zsebéből.

Helyreállitható-e az örmény püspökség?

Szamosujvár, ápr. 5.

Főérvül az örmény püspökség helyreállitása, illetve a soha jogilag el nem törölt püspöki szék ujbóli betöltése ellenében, azok, a kik a joglemondás terére akarják csábitani a magyarhoni örmény egyház hiveit, leginkább arra hivatkoznak, hogy mi sokkal kisebb számmal vagyunk, hogy sem egy püspöki egyházmegyét alkothatnánk!

Ez ellenvetés ugyan nem uj, s arra már a püspökségi kérdés dicső emlékezetü előharczosa: Lukácsy Kristóf alaposan megfelelt, annak idejében, de mivel vannak, a kik ezen argumentummal még ma is okvetetlenkednek (ily csodabogarak elvétve a magyar-örmények közt is találhatók!) szükségesnek véljük indokoltan kifejteni, miszerint ezen elkoptatott érv, a restitucio mellett szóló körülmények ellenében, nemcsak, hogy döntő érvül el nem fogadható, de a minden oldalról jogosnak és törvényesnek elismert ügy kedvező megoldását semmiben sem alterálhatja.

Eltekintve attól, hogy az erdélyrészi örmény hitközségeken kivül még számos hive van az örmény egyháznak, a kiket be nem számitani lehet igen kényelmes eljárás az ügy ellenzőire nézve, de őszinte eljárásnak alig vehető, (midőn pld. egész Kolozsvár városából egyetlen örményt sem mutatnak ki!) mondom, eltekintve az ily mesterséges számmüveletektől, még ha el is fogadjuk azokat hitelt érdemlő kiinduláspontul, nem áll az, hogy mi örmény katholikusok — kevés számuknál fogva — egy rendes püspöki egyházmegyét (dioccesist) ne alkothatnánk; a mint a felhozandó indokok alapján, ugy véljük, minden elfogulatlanul itélő olvasót módunkban van, minden kétséget kizárólag meggyőzhetni!

Nemcsak a keleten, de Európában is, több oly egyházmegye van, melyekben a katholikusok száma nem üti meg az erdélyrészi örmények számát. A lembergi örmény ritusu érseki megye tudvalevőleg két osztrák tartományban, Galicziában és Bukovinában terül el, s mindössze hétezer örmény katholikus lelket számlál. Továbbá, ha lehetséges ma is, hogy a bécsi és velenczei mechitarista szerzetházaknak saját külön érsekük legyen, miért fosztassanak meg hazánkban egész községek azon lelki örömtől és vigasztalástól, hogy a saját szertartásuk szerinti főpásztor által kormányoztassanak. Az antivari érseki megye például csak háromezer, a durazzói érseki megye nem egészen kilenczezer hivet számlál; hasonló számarányokat mutatnak fel a skutarii s más püspöki megyék is. A ki a missio-tudósitásokat olvassa, tudja, miszerint Északamerikában és Keletindiában számos püspökség és apostoli helynökség (vikáriatus) létezik az emlitettekhez hasonló vagy még azoknál is csekélyebb lélekszámmal. Görögországban huszonkilenczezer egyesült görög katholikusnak két érseke és öt püspöksége van, melyekre tehát a fentebbi létszámból alig esik több, négyezer léleknél. Nem áll tehát azon merőben önkényes állitás: hogy az erdélyrészi örmények kevesebb számmal vannak, semhogy a saját püspökük kormányzata alatt önálló egyházmegyét képezhetnének.

Annyival kevésbbé állitható ez, mivel magának a hitéletnek sem válhatik kárára, csak előnyére, ha az administrácció terén kevésbbé elfoglalt püspők, tulajdonképeni hivatása, a hitéleti müködés terén fejthet ki sikeresebb tevékenységet.

Egyébiránt az örmény szertartásu katholikus egyháznak, s magának az örmény ritusnak fentartása a magyar földön, (a mire nézve az önálló püspökség alapfeltételt képez) korántsem oly kérdés, a mely kizárólag bennünket, örmény katholikusokat kell, hogy érdekeljen: sokkal inkább általános katholikus kérdés az; sőt részben magyar állami és nemzeti kérdés is egyszersmind. Mondom, a latin és görög katholikus egyház hiveire sem lehet közönyös, hogy a katholikus hitbuzgóságnak egyik hatalmas hitéleti eszköze, a más kettővel közös czélra törekvő örmény ritus a jövőben is fennmaradjon-e, vagy végleg elejtessék?

Hiszen, ha a bécsi német, az örmény nyelv tudása nélkül és latin szertartásu katholikus létére oly buzgósággal képes a bécsi örménytemplomban elvégezni imáját, bizonyára Magyarországon is van elég latin vagy görög szertartásu katholikus, a ki, saját ritusa mellett, az örmény egyház jövendőbeli fennmaradásában is a katholikus hitbuzgóságnak egyik hathatós eszközét szemléli. Ily magasabb szempontból felfogva, alig lehet ez ügyet a megszokott kicsinyes tekintetek szerint mérlegelni.

Mert hiába mondják aztán, hogy az örmények nem örmények, hanem magyarok; még ők is kénytelenek ezereket konczedálni, a kik tényleg az örmény egyház hivei, a kik tehát azt hazafiságuk daczára megtagadni teljességgel nem hajlandók. Különben is egy egész néptöredék fajának öntudatos megtagadása csak a nép jellemnek megbizhatlanságát vonná maga után, (a nélkül, hogy a hazának hasznára válhatnék), mert a ki ma oly könnyü szerrel tagadja örménységét, holott abban született, mily klassikus rutinnal fogja az holnap megtagadni magyarságát is, ha kell, a melynek körébe csak betolakodott. Hagyjanak föl tehát a természetellenes csábitásokkal!

Az örmény nép zöme csak, mint ilyen tehet jó szolgálatot a magyar hazának, (habár egyesek a viszonyok folytán észrevétlenül elmagyarosodhatnak, sőt talán elolához sodhatnak is); maga az uj örmény püspökség felállitása vonzerőt gyakorolván a keleti örménységre, a magyar név tiszteletét, s a honi kereskedelmi érdekeket is közvetve előmozdithatja a szomszédos Keleten; mindenekfölött pedig azon előny éretnék el a magyar nemzet reputácziója érdekében, miszerint kárörömmel senki sem fogja azután elmondhatni, hogy az erdélyi örmény püspökség nem volna már egy bizonytalan aspirácziо, hanem tényleges valóság, eleven intézmény (a melyről nem is lehetne többé vitatkozni), hacsak az örmények az absolut korszakban valamivel kisebb hazafiak lettek volna?

SZÉPLAKI.

Kőhalmi hirek.

Millenniumünnepély.

A millennium alkalmából Kőhalomban is tesznek nemzeti ünnepek. A magyar mükedvelő társulat legutóbb tartott közgyülésén határozta el, hogy f. év május 9-én a nap vendéglő disztermében disz-előadást rendez, mely alkalommal valamely hazafias szellemü, történelmi darabot hoz szinre.

Az ünnepély részletes programmja még nem lévén összeállitva ezuttal csak jelezni kivántuk ezen körülményt, hogy a mi nemzeti ügyünk iránt érdeklődők jó előre tájékozva legyenek, hogy mi is ünneppé szenteljük e napot.

Magyar szinészet.

Tolnay Gyula fiatal szinigazgató ujonnan szervezett szintársulatával szándékozik nehány előadást tartani Kőhalomban. Társulatában több tehetséges vidéki tag van, mig ugy ő, mint neje több nagyvárosi szinpadon játszottak elsőrendü szerepeket. Előadásai sorzatát f. hó 7-én a „Fene-lányok“-kal nyitja meg s több érdekes ujdonságot hoz szinre. Ajánljuk a jóravaló társulatot ugy a Kőhalmi mint vidéki közönség meleg pártfogásába, mert csak tömeges pártfogás által lesz lehetővé téve, hogy épen e nemzetiségi helyen teljesitse a magyar szinészet fontos missióját.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Márcz. 15.

Habár távollétem miatt elkésve is, nem mulaszthatom el felemliteni, hogy márczius 15-ét ez évben is ha nem is fényesen, de számunkkoz mértem szépen ünnepeltük meg. Az ünnepély este 8 órakor kezdődött a „Nap“ vendéglő disztermében folyt le. Részt vett azon a kőhalmi és vidéki magyarság egész intelligenciája. Ünnepi beszédet Deák Miklós ürmösi unitárius lelkész mondott, ki költői idézetekben gazdag beszédben méltatta a nagy nap jelentőségét vazolván a márcz. 15-iki eseményeket. Aztán mondott egy szivből fakadt szivhez szóló imát isten áldását kérve a második ezred évbe lépő sokat szenvedett édes hazára. Beszéde rendkivüli hatást tett a jelenvoltakra s igzán elmondhatjuk, ritkán van alkalmunk ily eszme gazdag, ily szép beszédet hallani. Majd Szongott Vilamos kir. járás biró szavalta Petőfinek 1848 márczius 15 cz. költeményet.

A jól megválasztott költemény s az előadó remek szavalata lelkesültségig korbácsolta az érzelmeket, együtt lelkesült előadó és a közönség.

Közbe az ez alkalomra alakult női és férfi dalkar adott elő két hazafias darabot Ütő Sándor ál.isk. igazgató vezetése alatt. Az ünnnpélyt társas vacsora és táncz mulatság fejeszte be.

A millenium Halmágyon.

Érdekes határozatot hozott a nagyküllő megyei Halmágy község képviselő testülete egyik közgyülésében. Elhatározta ugyanis, hogy a község főbb utczáinak nevét megváltoztatja „Kossuth Lajos,“ Petőfi Sándor“ stb. névre; junius 8-án az ország czimerével ellátott nemzeti lobogót a községházára kitüzi s a szabadban népünnepélyeket rendez.

Örömmel regisztrájuk e hirt, mert oly helyről jön, a hol ezelőtt nem is nagyon régen alig alig lehetett magyar szót hallani. Halmágy elmagyarosodott szászközség, körülvéve minden oldalról idegen nemzetiséggekkel s ma egyike a környék legerősebb s leghazafiasabb védbástyáinak. Ugy a magyarosodás, mint a milleniumi ünnepélyek rendezése körül Bedő Mózes halmágyi körjegyző fejt ki fáradhatatlan tevékenységet, kinek e téren máris bokros érdemei vannak, s a kit igazán méltán neveznek a kőhalmi járásban „minta“ körjegyzőnek.

X.

Széchenyi ünnepély.

Széchenyi István halála évfordulóját, mint minden évben, ez idén is kegyeletesen ünnepelte meg a kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak testülete.

Ez a hazafias, kitünően vezetett testület egyetlen a hazában, a mely következetesen megünnepli a Széchenyi emlékét.

Az ünnepély a testület hid-utczai helyiségében folyt le.

Jelen voltak azon az egyetemi tanárok s a közélet férfiai közül a következők:

Dr. Haller Károly elnök, dr. Finály Henrik, dr. Szádeczky Lajos, dr. Moldován Gergely, dr. Márki Sándor, Péterfy Zsigmond vasuti igazgató, Benel Ferencz ügyvéd, a 48-as függetlenségi párt elnöke, Kuszkó István a Történelmi Lapok szerkesztője, dr. Osztián Olivér hadnagy. A tekintélyesebb kereskedők köréből ott láttuk a következőket:

Császár Dávid, Haraszthy Jenő, dr. Tamásy István alelnök, Indig Vilmos, Csillag Manó, Dunky Béla, Pap Kristóf, Pap Mihály, Tihanyi Adolf, Nyegrutz Lukács. Ezeken kivül, mint egy százra ment a kolozsvári kereskedő osztály fiatalabb tagjainak a száma.

Az ünnepélyt az egylet dalkarának „Nemzeti zászló“ czimü éneke nyitotta meg. Azután dr. Haller Károly egyetemi tanár a társulat kiváló és munkás elnöke tartott beszédet.

Megnyitójában megemlékezve a nagy magyarról, felkérte Márki Sándor dr. egyetemi tanárt, az emlékbeszéd megtartására.

Márki Sándor egy rendkivül tanulságos és szép emlékbeszédet tartott Széchenyi életéről, müködéséről, lelkének magas szárnyalásáról, törekvéseiről, munkálkodása eredményeiről. Rá mutatott Széchenyi ama tervére, hogy nemzeti Pantheont óhajtott a nagy lángész létesiteni, a mely szent helye legyen a haza földjének s a melybe a legkiválóbbak porai nyerjenek nyugalmat.

A minden tekintetben kiváló felolvasás végén a tudós tanárt zajosan megéljenezte a hallgatóság.

Márki Sándor ur szép felolvasását az egylet dalkara által előadott himnus követte, Oberti karnagy vezetése alatt.

Ezután a második terembe vonult a társaság s ott a felteritett asztaloknál helyet foglalva, vacsorához ült. A második fogásnál Haller Károly dr. állt fel s szép beszédben köszönte meg a vendégeknek a megjelenést, éltetve őket. Utánna Tamásy István méltatta Márky Sándor dr. tanulságos felolvasását, a jelenlevők lelkes éljenzése mellett éltette a tudós tanárt, ki ismereténak gazdag tárházával a kereskedőknek is tud hasznos szolgálatot tenni. Márky Sándor dr. a társaság kitünő elnökére, Haller Károly drra emelt poharat. Pap Mihály pénztárnok Benel Ferencz ügyvédre, a társaság vendégére emelt poharat.

Folly Viktor az egylet derék és munkás pénztárnokára Pap Mihályra köszöntött. Pap Mihály Kuszkó István szerkesztőre, Péterffy az egylet derék és jeles tagjaira emelt poharat. Felköszöntötték az egylet előljáró és munkás tisztviselőit, müvészeit és tagjait, kiváló képen Gunesch titkárt, ki a vasakkal való foglalkozást átviszi az egyleti életbe is s ott is vasszorgalommal munk lkodik azon, hogy az egylet felvirágozzék s minden akcziója sikerüljön. Derültséget keltett Pap Misi számos ötletekben gazdag humoros tosztja.

Toasztok közben Dunky Béla énekelt gyönyörü hangjával hazafias énekeket és vidám népdalokat.

Nádas Gyula Gabányinak az Öngyilkos czimü monologját adta elő folytonos derültséget keltve és sok tapsot aratva.

Gyula Jenő egyleti tag „Gulyás Miska és Káposzta Sári“ czimü illusztrált tréfás éneket produkálta nagy tetszés mellett, rendkivül ügyesen.

Buzeczkó Domokos szép czimbalom játékával gyönyörködtette a közönséget.

Az ingyenélőkből az étlapot előadták: Fodor Bertalan, Nádas Gyula, Gyulai Jenő. A nagy precizitással előadott étlapot a közönség megismételte.

A minden izében kitünő estélyről éjfélkor oszlott el vidám hangulatban a közönség.

A szinház körül.

Megfogyva, megtörve, fázva és dideregve jő, megy, próbál játszik és hallgat a müvész csapat. Egy része elszerződött a város ligetbe, a más része vidékre és a nagy része a Vig szinház vig hajlékában találta meg boldog otthonát. Némelyek szerződés nélkül ég és föld között lebegnek mint a Mahomed koporsója. Esténként cseng, bong, ugyan a muzsák szent berke, de a muzsafiuk megfogyatkozának. A fogyatkozás pedig egyre tart. Napról-napra kevesbedik a személyzet.

Ma egy száll el a vigszinházhoz, holnap kettő, aztán némelyik repül Krecsányihoz, másik repül Leszkaihoz. A játszó személyzet mind kissebbre szorul és ezzel arányban fogy a repertoire is. Ma már nem lehet előadni azt a darabot, a mit előadtak tegnap, és holnap nem lehet előadni azt, a mit ma pródukáltak.

A személyzet fogyatkozásával mind kisebb és kisebb személyzetü darabokat lehet előadni. Egy Bánk-bánt vagy hasonló nagyobb személyzetü darabot előadni lehetetlen. Ezen a héten még megy ugyan néhány egész darab, de csak olyan, a mely kevés személyzettel játszik. Később vendégszereplésekkel pótolják a személyzetet. Végül a megyeristák (Megyerihez szerződő tagok) maradnak meg a kikből csupán egy felvonásos vigjátékra telik s még az is szüken a mennyiben az asszony népség igen meg van rostálva. Ugy május felé már csak monológok előadására szoritkozik a személyzet, a mennyiben más darabot ugy se lehet előadni.

Április utolsó napjain már Megyeri szinészei is Váradra mennek próbákat tartani a mint a Ditrói szinészei mentek el a vigszinházhoz s igy a szinház marad üresen.

Ugyde május 1 sőig a közönség megköveteli, hogy játszék a társulat s a bérlők pedig épen pörrel fognak fenyegetődzni. Ekkor aztán be fog következni az az eshetőség, hogy Ditrói mükedvellőkből szervez egy három napos társaságot, vagy pedig Budapestről és Váradról liferálják minden estére a szinészt Kolozsvárra, a mi kétségkivül elég kellemes mulatság lesz a közönségnek is, az igazgatóknak is, és a szinészeknek is.

Mindazonáltal április 30-ika után bekövetkezik május elseje és ekkor megszünik a szinházi láz teljesen. A nézőtéren egerek lejtenek tánczot s a kuliszák között denevérek czinczognak bus éneket.

Ezalatt Megyery Dezső teljesen restaurált társasággal üli a milleniumot Nagyváradon s mi csak hirből halljuk, hogy miféle erőket sikerült összetoborzani. Október egyig azonban nem lesz részünk szinházi előadásban. Akkor aztán egy egész uj társulat üti fel a fejét a szinpadon. A sok idegen arcz között alig látni egy-egy ismerőst. Kovács Gyula, Szentgyörgyi, Vendrei csak ugy uszkálnak egy csapat idegen arcz áradatjában. A közönség pedig rohan a szinházba és megkezdi a válogatást. Ez jó, ez megjár, ez rosz, ez csapni való. Ez jó erő, ezt kár volt szerződtetni stb. stb.

Igy fog hangzani a kritika az első napok alatt.

Addig azonban még sok idő van. Addig nehéz sohajok hangzanak el és az áprilisi szél komor arczokra szórja hópelyheit.—

A szinház körül jelenleg a vig élet kihalt. Jó kedvü kardalosnék és szelid szemü szendék nem traccsolnak a hársfák alatt csak egy-egy szerződés nélkül lézengő szegény Tamás didereg és orditja Peturral:

„Kihalltak szabaditóid oh te vasra vert hazám!“

És lehet komikus ez a világ megvetés, de minden esetre szomoru. Szomoru pedig azért, mert a ki 30 esztendőt — teszem feltölt el a színészetnél, az a 31-ik esztendőben kenyér nélkül csak nem maradhat. És ha igen, ez a színészet szégyene, az a müvészi pálya gyalázata . . .

De hát ne rajzoljunk sötét képeket. A muzsa hajléka körül midig vidám eleven tarka kép hullámzik, csak most csupán most kihalt és szomoru, de csak azért hogy majd annál vidámabb legyen, ha ismét megnövekedett számban tér vissza a társulat és kezdetét veszi az uj aera, a Megyery korszaka.

(t. p.)

MINDENFELE.

Kolozsvár, április 9.

Vidéki előfizetőinket kérjük, kegyeskedjenek az előfizetési dijakat **mihamarább** megküldeni, hogy **tájékozva** lehessünk a **lap további küldése iránt.**

— **Április 15.** Figyelmeztetjük polgártársainkat, hogy **április 15-ig** okvetlen fizessék be adójukat, mert különben az országgyülési képviselők választásakor nem lesz votumok.

— **Emlékezzünk régiekről.** 1670. április 9-én a bécsi minisztertanács elhatározta, hogy Zrinyi Péternek charta blancával Bécsbe idézett fiát nem engedi Lipót király elé. 1693. a Leopold-féle diplomában (1641. decz. 4-én Erdélyhez intézve) homályban maradt erdélyi kath. ügyet pótoklevéllel kiegészíti.

— **Örömhir a kolozsvári diákoknak.** Miként biztos forrásból értesülünk a valás és közoktatásügyi miniszter körrendeletet intéz a kolozsvári közép iskolákhoz, melyben, utasitja az igazgatókat, hogy tekintettel a milleniumi ünnepségre, a tanévet illetve a vizsgákat ez év májos 31-ére be kell fejezni. Igen helyesen lesz ez igy, mert tanügyi szempontból hibáztatandó lett volna, ha Budapesten és a vidéken nem egy időben ér véget a tanév. A miniszter leiratában azzal indokolja a tanév oly időelőtti befejezését, mert a tornaverseny alkalmából amugy is megszakad a rendes tanitás, a szülők jó része is juniusban megy a kiállitásra, és magukkal akarják vinni gyermekeiket. De gondoskodni fog a miniszteri leirat arról is, hogy gyengébb tanulók kárát ne vállják a tanév ezen időelőtti befejezésének, és azért a gyengébb, azaz elégtelen osztályzatra álló tanulók junius 5-én külön vizgálatra bocsátatnak.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** Az a hir terjedt el volt, hogy tegnap délután a Hójában egy uri nőt meggyilkolva találták. Utána járván a dolognak, a következőket tudtuk meg. A Hójában lévőknek feltünt, hogy egész délelőtt egy elegánsan öltözködött feltünő szép barna nő sétált. A nő azután eltünt. Délután 3—4 óra között azután halva találták az ut mellett, a Donáth-szobor közelében. A nő, ki a rendőri vizsgálat szerint 18—20 éves, öngyilkosságot követett el. Egy 7 m. m. revolverrel szájába lőtt; s a lövés megölte, ugy hogy midőn a mentők megérkeztek, csak a beállott halált konstatálták.

Később a rendőrség is kiszállott s a nő holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitotta. Kilétét még eddig nem lehetett megállapitani, s a rendőrség azért kéri a közönséget, hogyha valaki kiléte felől felvilágositást tud adni, legyen szives azt a főkapitánysággal tudatni. Felvilágositásul leirja ruházatát, mely a következő volt:

Ruházata: rózsaszinü háló köntös fehér csikkal, fehér kötény arany himzéssel és rózsákal, lábán fekete harisnya, hosszu száru gombos zergebőr czipő, fején tegethof (sötétkék) kalap fehér rózsákkal diszitve és. fehér fátyollal, téli bunda fekete prém körzettel, ingén H. T., zsebkendőjén pedig Á S. monogramm.

— **Frank Ferencz,** a magyarországi kegyes tanitórend helyettes főnöke, titkára dr. Vámos Károly társaságában Kolozsvárt időzik, hová kedden este érkezett. A rendfőnök a piaristák rendházát és tanintézeteit látogatja. Tiszteletére a rend szombaton nagy ebédet fog adni, kedden pedig a róm. kath. gymnasium ifjusága matinét fog rendezni.

— **K. Hegyessi Mari** urnő, a bpesti nemzeti szinház kiváló müvésznője ma este városunkba érkezik és holnap a Lowoodi árva czimszerepében lép fel először. Szombaton az Erdő szépében vasárnap IV. László-ban fog fellépni. Az érdekes előadásokra előre is felhivjuk a közönség figyelmét.

— **A Kolozsvári iparosok hitelszövetkezete** tegnap d. u. tartotta meg ez évi rendes közgyülését a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyülést Benigni Sumá elnök vezette, mint jegyző és előadó Benel Ferencz ügyvéd, intézeti jogtanácsos müködött. A közgyülés az igazgatóságnak az évi üzleteredményről szóló jelentését, a felügyelő bizottságnak a mérleg és zárszámadások megvizsgálásáról szóló jelentését vita nélkül, helyeslőleg elfogadta, s a felmentvényt megadta A közgyülés elé terjesztett mérleg adatai közül a következőket emlitjük fel: váltóban 864,537 frot. 66 krt, jelzálog kötvényekben 210,655 frt 56, értékpapirokban 11.077 frt. 56 krt tesz a vagyon. A takarékbetétek összege 1 millió 095.731 frt 70 kr. A nyugdió alap kitesz 9.740 frt 32 krt. Az évi forgalom tiszta nyeresége 4.449 frt 31 kr, melyből a 1001 drb. 25 frtos törzs betét szelvényeire 10 százalék osztalék jut. Jótékony czélokra 450 frtot adtak a nyereségből. Az immár 24-ik évét élő intézet fokozatos fejlődését és megerösödését tanusitják a felhozott adatok, s egyben igazolják a helyes és czéltudatos vezetést is, a miben főrésze Benigni Samu igazgatónak van.

— **Uj részvénytársaság Kolozsvárt.** Ismert dolog, hogy a bélesi, a hesdáti és gyalui havasokban nagyterjedelmü faüzlettel biró Fräenkel Simon és fia bécsi czég főnöke pár hó előtt öngyilkosságot követett el, minek következtében a czég fizetésképtelenné vált. A czég és hitelezői között megkisérlett

---

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1896. Április 9.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

CRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben. —

Az „Ellenzék“ számára forditotta: **Amica.**

ELSŐ KÖTET.

XI.

(Folytatás.) (46)

Mind a kettőt el lehet viselni, és végre a vigasztalódás el fog jönni, de a meddig tart a gyötrelem rettenetes. — Edna kevés mértékben érezte, és rövid ideig; de a fájdalom elég éles volt arra, hogy kifejezhetetlen részvétet és gyöngédséget érezzen az olyan nők iránt, — a kikről a világ azt mondja, hogy csalódtak a szerelemben.

Ott ült egykedvüen hintázva magát, s nem sokat gondolva semmivel, midőn Letti a levéllel belépett.

— Édesem neked jött. Milyen furcsa kézirás! Miutha ügyvédnek az irása volna. — Edna, vajjon ki irhatott neked?

— Nem tudom, — mondá Edna közönyösen.

De aztán egy pillantást vetve a levélre elhalgatott azzal a megdöbbentő tudattal, hogy tudta, vagyis inkább gyanitotta, mert szekrényének egy rejtett fiókjában, volt egy ehhez hasonló kézirat, s egy darabka papiros a vonatok indulásának és megállásának a jegyzéke — melyre nem volt többé semmi szüksége, és mégis ott volt, és ugy őrizte mint egy drága kincset, és ugy rejtett mint egy bünt.

— „Kenderdiné Edna kisassonynak“ — olvasta Letti, a levelet kezében tartva és vizsgálva. Egy idegen irhatta. A barátaink tudták, hogy te vagy Kenderdiné kisassony. Edna, felbontsam helyetted?

— Ne bontsd! — mondá Edna.

És egy megmagyarázhatatlan ösztönnek engedve, elkapta azt tőle és elfordult vele; elfordult a testvérétől, az ő édes testvérétől, aki előtt semmi titka sem volt e világon.

Az első mondatot olvasva megrettent, a név aláirására pillantott, elpirult, és a zsebébe tette a levelet.

Letti bámulva nézett rá.

— Edna, mi ért téged? — Szerelmes levél? Az?

— A kezdete nem annak látszik, de a levél irója azt kivánja, hogy magányosan és egyedül olvassam, — mondá Edna, arra erőltetve ajkait, hogy a tiszta igazságot mondják.

— Oh, nagyon jól van, — válaszolá Letti, kissé boszankodva; de sokkal szelidebb természetü volt mintsem hogy bosszusága hosszasan tartson.

Nyugodtan leült és bevégezte az ebédjét — jó hosszasan időzve a pudding felett — Letti szerette a puddingot, és mindent a mi jó volt; — mig Edna a levéllel a zsebében, oly csendesen és majdnem oly némán ült egy egész negyedoráig, mintha egy márvány szobor lett volna. — Ekkor Letti felállott.

— És most a konyhába megyek, mert a mousselin ruhámat ki akarom simitani. — Azalatt békességben elolvashatod azt a csudálatos leveledet. De ugye Edna édes, aztán elmondod, hogy mi van benne?

Edna a testvére szelidsége által mosolyogva mondott „igent“ — és olyan probált lenni, amilyen rendesen volt, de a feje szédült és az ütere gyorsan vert, — oly gyorsan, hogy midőn végre a levelet kivette és olvasni kezdett, a sorok usztak a szemei előtt. Éppen csak annyi ereje volt, hogy zajtalanul a saját szobájába menjen fel az emeletre, és ottan bezárja magára az ajtot.

Hagyjuk ottan. Ne nézzünk rá, és ne kérdezzük, hogy mit csinált vagy mit érzett. Az asszonyok ezt megtudják érteni.

Szerencsére a Letti mousselin ruhájának sok fodra volt, és azokat kisimitani hosszas ideig tartott.

Nem, mint ha Letti ezért zugolódott volna, neki nagy öröme volt a ruháiban, ő nem bánt azokkal könnyedén vagy tisztelet nélkül, és nem panaszkodott bármennyi fáradtságába kerültek.

Különösen éppen ez a ruha annyira elfoglalta figyelmét és szeretetét, hogy kétes ha vajjon annak a csinositásával foglalkozva gondolt e olyan mindennapi dologra, mint egy hivatalosnak látszó levél.

És midőn a ruhájával készen volt, eszébe jutott, hogy miután már benne van a simitásban az Edna ruháját is kisimithatná. Felment, hogy azt lehozza, de nagy meglepetésére az ajtót zárva találta.

— Rögtön megyek, — válaszolá egy nagyon lassu hang belülről.

— De Edna, a ruhádért jöttem; ki akarom simitani az uj mousselin ruhádat.

— Köszönöm édesem. Ne gondolj vele. Nem sokára lent leszek.

— Ugy hát szerelmes levél volt! — tünődött Letti magában, a mint a lépcsőkön lement. Bizonyosan az volt. De ki lehet az széles nagy világon a ki Ednába szerelmes tudott lenni! — Szegény Edna!

„Szegény Edna!“ — Gazdag Edna! A legértékesebb gazdagsággal megáldva, mit az ég egy halandó asszonynak adhat! — Oh, midőn annyi szomoruság van a világban — — annyi megvetett szerelem — viszonozatlan szerelem — és becstelen szerelem — akkor a megérdemelt és viszonozott szerelemnek az üdvössége minden egyebet felül kell hogy muljon, szilárdul és biztosan kell hogy álljon bárminő gondok ostromolják azt kivülről; de azt a várat, hova az egyesült két szív biztosságba és nyugalomra — és örökre el sánczolta magát, nem érinthetik.

Az Edna „szerelme“, kit reménytelenül és oly forrón szeretett — a szeretője lett.

A feleségévé kivánta őtet tenni. Magányos napjai elmultak: egy uj világban, egy uj életnek a küszöbén állott.

Soha, mig a halál kapuján keresztül az örökkévaló világba lép, soha sem lesz egy másik olyan órája, mint a milyen az első óra volt, midőn a Stedmann Vilmos levelét átolvasta.

Egy fél óra mulva — ily hosszu időre nyult az ő „rögtönje“ — Kenderdine Edna lement és aztán a testvére karjaiba vetette magát.

— Letti, csókolj meg!

Nehány szóval — nagyon kevésnek látszottak azok, és mintha az egész dolog egészen természetes és előre tudva lett volna — mondta el Edna Lettinek az ő boldog titkát és a testvérek megölelték egymást és sirtak együtt, hullatták azokat az ártalmatlan könnyeket, melyek a nőknél olyan könnyen jönnek és nem is nők azok, akik ilyen alkalmakkor nem tudnak sirni.

Legelőször Letti nagyon meg volt lepetve — sőt talán a meglepetésnél valamivel többet érzett — de volt annyi tapintatossága és jó érzése, hogy erre vonatkozólag nem sokat mondott és az ezelőtt két nappal tett bizonyos megjegyzéseiről legtávolabbról sem tett említést, melyekre visszaemlékezni mostan, a legkevesebbet mondva kellemetlenül bosszantó volt.

De ha Letti egy kissé csalódottnak és megalázva érezte magát — és az emberi természetből következett, hogy az legyen — miután oly bizalmasan helyezte önmagát és Doktor Stedmant egy Ir balladának ezen versébe,

„Hallátok Baster kapitány, hogyan járt,
Meg sem kérte Beddyt, s kapott még is kosárt.“

de az ő hiusága sokkal ártatlanabb volt, és a természete sokkal szelidebb minthogy hosszasan tudott volna sérelmet érezni.

Miután az első meglepetés elmult, szerencse kivánatait elegendő melegséggel és őszinteséggel mondta el.

— Édes Ednám, te tudod, — hogy ő mindig tetszett nekem, és merem állitani, — hogy nagyon jó sógoromnak fogom őtet találni és valóban kényelmes lesz egy férfit birni a családunkban.

Ha elgondolom, hogy én voltam a ki a házassági ajánlatokat kaptam és mégis te mégy előbb férjhez!

Ki gondolta volna, hogy ilyesmi történjék! Igazad van édesem! — mondá Edna egyszerüen és majdnem bánkódással e tény felett.

— Ej, sohse törődj vele! válaszolá Letti vigasztalólag, reménylem, hogy te nagyon boldog leszel és a mi engemet illett — egy pillanatra elhallgatott és sóhajtott — nem csodálnám, ha szép külsőm daczára vén leány maradnék.

Ez a szerencsétlenség, ily szomoru hangon megjósolva, tegnap még mosolyt csalt volna az Edna ajkaira, de ma nem tudott mosolyogni. Ámbár az öröme csak egy rövid órát számitott, az oly benső, oly tökéletes volt, hogy az egész életét magába látszott foglalni, mintha nem tudta volna, — hogy e nélkül, hogy tudott eddig megélni.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

gyezkedés ma abban az alakban nyert be-jezést, hogy a czég tulajdonosai, hitelezők s tőke pénzesek ma délelőtt a kolozsvári ta-rékpénztár és hitelbank helyiségében meg akitották a részvénytársaságot, melynek fe-data lesz a Fraenkel féle czég faüzletét vább folytatni, A társaság 1-millió 455 er ft. alaptőkével 50 évre alakult meg. Az gazgatóság elnökévé Sigmond Dezső, ország-yülési képviselőt választották meg. A tár-ság műszaki igazgatójá Kollmer Herman, Andrássynak egykori erdő inspectora z.

— **Fischer Vilmos** kolozsvári porczellán áros gazdag kollekczióval vesz részt a mil-iumi kiállításon. Szebbnél-szebb müvü és itésü porczellán nemüeket készitett, a mik-k egy része belközép-utczai üzletének kira-tában látható, a nagyobb rész azonban már omagolás alatt áll. — A porczellán tárgyak gy része magyar ékitményü. Igen sok ap-ró tárgy: tányérkák, hamutartók, erdélyi ereplő férfiak nevezetes emlékmondataival n ellátva. A magyaros ékitményü darabok zött vannak olyanok, a melyek száz évnél gibb tárgyakról mintáztattak le. E kiállí-si tárgyak összeállításán több évig dolgozott üzlet tulajdonos s törekvésének komolysá-t jellemzi az, hogy nemcsak szemre valókat it ki, hanem eladásra is tud dolgozni. — inden eladott tárgy helyébe üzletében má-at állit.

— **Eljegyzés.** Osváth Elemér gyimnási-i tanár eljegyezte Mihályi Irént, Mihályi la kolozsvári kir. táblai biró müveltés bájos inyát.

— **Az Á. V. E. választmányi gyülése.** Á. V. E. f. hó 10-én pénteken d. u. 5 óra-r az elnök lakásán Széchy-villa I. emelet, ntos választmányi gyülést tart, melyre a lasztmányi tagokat tisztelettel meghivják: chy Károlyné elnök, De Gerando Antonina zgató-titkár.

— **Az Á. V. E.-be** ujabban beiratkoz-k: Ajtay Ödönné Besztercze, Boér Sándor-sz. Szentiványi Blanka, Kóbori János gim-ziumi tanár Békés, id. Kornis Lajosné, M.-lya, dr. Moczár József k. r. tanár, özvegy ielle Istvánné, Peielle Róbert, dr. Pintér Pál r. tanár.

— **Felolvasás az Á. V. E. javára.** Dr. áli Henrik egyetemi tanár f. hó 19-én va-nap d. e. 11 órakor a városház nagyter-ben felolvasást fog tartani az Á. V. E. ja-ra. Belépti dij személyenkint 1 korona. — gyek a jövő k e d d t ő l fogva kaphatók wartz Lipót hirlapárusnál, főtér, és az elő-s napján a felolvasás helyén. A tudós fel-ső neve, valamint az Á. V. E. iránt mind-ább fokozódó általános érdeklődés, meg a ban humánus czél méltatása „telt házra" nak kilátást.

— **Halálozás.** Részvéttel adjuk a hirt, y egy derék munkás férfiu: Csik-várdot-i I m r e Gergely m. kir. adóhivatali se-pénztárnok, és a tornavivoda titkára f. 9-én reggel 6 órakor élete 36-ik, boldog sága 8-ik évében Kolozsvárt hosszas be-ség után megszünt élni. A megboldogult-földi részei f. hó 11-én d. u. 3 órakor nak a róm. katholikus egyház szertartá-szerint Libuczgát-utcza 7. számu laká-beszenteltetni, és a közös sirkertben örök galomba helyeztetni. Lelkéért a szentmise zat 13-án d. e. 10 órakor fog a főtéri templomban az egek urának bemutat-ni. Az elhunytat özvegye szül. Mohl Irma is fia Laczika gyászolja. Nyugodjék békével.

— **Utlevél 1848-ból.** A kolozsvári m. en elhalt Knapienszky Kázmér hagyaté-ban egy igen érdekes irat maradt. Egy ut-él az, melyet az akkori belügyminiszter ott ki s mely Szemere Bertalan saját kezü rásával van ellátva. Az oklevél alaku di-s kiállitásu utlevél szövegének nyomtatott e több nyelvü. Az irott részben el van dva, hogy Knapienszky Kázmér lengyel ekvő. 21 éves R. K. születési helye Varsó rmete alacsony. Uti társa neje szül. Péchy n. Az utlevelet mely most a történelm eumba kerül rámába foglalva örizte az nyt szabadság harczos.

— **Köszönet.** Mindazok, a kik szi-k voltak kedves gyermekünk végtisztes-tételén részt venni, valamint a kolozs-i Polgári Dalegyletnek szives közremükö-sért köszönetet mondunk. C s e r e i József neje.

— **Gyászhirek.** Dr. H i n t s Elekné gerpataki Márk Etelka M.-Vásárhelyt meg-. Fogarasi Dr. L é s z a i László a Kun-egium egyik gondnoka Szászvároson meg-.

— **Millenniumi táncz.** Zigler József jó táncz tanitó igen érdekes és szép mil-iumi tánczot állitott össze és tanit be edékeinek, melynek zenéjét is a legszebb magyar dalokból válogatta össze. A fia-g nagy keddel tanulja a szép magyar ot, melynek ügyes betanulásáér a jeles tanitó eddigi sikeres müködése keres-ik.

— **A segesvári** református egyház-ég a folyó április hava 18-án a „Csilag" églő negy termében orgon a alapja javára mulatsággal egybekötöt estélyt rendez. estély programmja szavalat, monolog és számokból áll. Kezdete este 8 órakor, be-dij 60 kr. felül fizetések köszönettel fo-atnak.

— **Uj anyakönyvezetők.** A belügy-miniszter Csikvármegyében a csikszentsimoni anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé ifj. László Dionokost nevezte ki.

— **Hatolykai Potsa József kitüntetése.** Háromszékvármegye főispánját, Hatolykai Potsa Jozsefet királyunk Ő felsége fényes kitüntetésben részesitette: közszolgálatainak legmagasabb elismeréséül valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

— **Királyi tanácsos.** A király kö-kössi Ujjvárossy József háromszékvármegyei törvényhatósági bizottsági tagnak a közügyek terén kifejtett sok évi buzgó szolgálatai elis-merésétül a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

— **Bécsiek a Mátyás-szoborra.** Régen volt, hogy „nyögte Mátyás bus hadát Bécsnek büszke vára." Azóta a kedélyes bécsiek kiheverték a nyögést s megfeledkeztek Mátyás királyról. De Poszler József derék kolozvári kereskedőnek eszébe jött, hogy azok a nagy kereskedőket, kikkel összekötetésben áll, megadoztatja a Mátyás-szobor javára. Czélját szépen érte el, mert mint tegnap irtuk többnyire bécsi gyárosoktól és kereskedőktől nem kis utánjárással 80 frtot gyüjtött. Ivén adakoztak: H. Back gyáros 2 forint, Kelner és Tausig nagykereskedő 2 frt, Liebig Ferencz gyáros 2 frt, Pollák H. és fia 3 frt, Smidt T. 3 frt, e Mária-völgyi gyapotfonó r. t. 5 frt, Dogonsa fonó-gyár 3 frt, Doctor Hermann S. 3 frt, Hoffmann és Kauffmann 5 frt, Panegh Ede 1 frt Biach Simon 2 frt, Kereskedelmi részvénytársaság 2 frt, Tecskorfi gyapott fonogyár 3 frt, Hirschbein és Kohn 2 frt, Hoffmann S. 1 frt, Janahal Károly 1 frt, Selinkó testvérek 1 frt, valamennyien Bécsből. Ezenkivül Poszler Jozsefné 1 frt 50 kr, Hartmann és Kelner Budapestről 5 frt, Rust Bernáth, Spitzer Gerson, Goldberger és fiai, Kanitz Ignácz, Fürst J. és fiai, Budapestről 5—5 frtot, Családi gyula 1 frt, és Györgyfalvi M. kolozsvári vállalkozó 1 frt 50 krt adakoztak. A Poszler nemes példáját ajánljuk követésre kolozsvári kartársainak.

A m a i n a p. Jó napja volt ma is a Mátyás-szobor bizottságának. Délig 156 frt. folyt be a városházán levő irodában, javarésze Kolozsváriaktól. Br. Bánffy Dánielné 50 frtot., Br. Bánffy Albertné, gr. Esterhzy Jánosné, Br. Kemény Szilvássi J. 10—10 frtot. Özv. Zeiyk Dánielné 5 frtot, Gr. Wass Albert, 20 frt. adtak, Biró Lajos mészáros 25 frt. 50 kr. Lönhart Ignácz, 8 frt. 50 krt. gyüjtötek. Ezen kivül adakoztak: Kilyén Sándor 4 frtot., Eisler Mátyás dr. 2 frtot., Szentimrey Dániel 1 frtot. Vidékről: Frankl (Budapest) 5 frtot, Kathonay Erzsike (M.-vásárhely) 1 lrtot. és Scheiber Frigyes (Bpest) 4 frtot küld. Tegnapi kimutatásunk után érkezett be még Székely István h. postafőnök 9 frt., és a Ransburg Sándor 18 frt. 50 kr. gyüjtése.

— **A magyar Osztály-Sorsjáték sorsjegyeinek a III. osztályra való megujitása kezdetét vette.** Ezen nemcsak nálunk, de külföldön is oly gyorsan népszerüvé vált sorsjáték utolsó főhuzása május 12—28-ig ejtetikemeg. A kinem huzott II. osztálgu sorsjegyek azok visszaszolgáltatása és a megujitás dij, pedig: 1 egész 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tized 2 frt, 1 huzad 1 frt lefizetésével a sorsjegyeken jelzett elárusitóknál legkésőbben május 2-ig ujitandok meg. Teljes sorsjegyeket (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megujitani és a III. osztály huzásán minden további nélkül résztvesznek. A rendkivül kedvező nyereményesélyekből csaknem mindenki igyekszik a maga részét kivenni és igy elképzelhető, mily oriási erőmegfeszitésükbe kerül az elárusitoknak, hogy a közönséget a tömérdek sorsjegynek kifizetésével és megujitásával kielégittessék. Heinze Károly főelárusitóhoz Budapesten naponként ezer számra érkeznek a levelek részint a ki nem huzott sorsjegyeknek megujitása, részint a nyertes sorsjegyeknek kifizetési czéljából ezen leveleknek elintézésénél természetesen a legnagyobb praecisitással és pontossággal kell eljárni. Épen azért csaknem lehetetlen azok igényeit kielégiteni, kik sorsjegyeik megujitását az utólsó napokra, vagy pláné a határnapra (május 2-ra) hagyják. A pontos és correct kiszolgálás érdekében tehát ajánlatós, hogy a megujitandó sorsjegyek az illettő elárusitóknál minél előbb praesentáltassanak, illetve beküldesenek.

— **Pulszky Károly ügye.** Az országos képtár letartóztatott igazgatójáról megirtuk, hogy Moravcsik Ernő Emil dr. orvosszakértő egy héttel ezelőt oly értelmü véleményt nyujtott be a törvényszékhez, a mely szerint Pulszky Károly elmebeli állapota a képvásárlások alkalmával nem volt normális; állapota azonban — valószinüleg a fogház nyugalmas csendjében — napról-napra javult. Jeleztük egyuttal, hogy e véleményes jelentéssel szemben Ajthay, a másik orvosszakértő, ellentétes állást foglal el. Információnk helyes volt, mert Ajthay doktor, a ki tegnap adta be a Balónyi Imre vizsgálóhoz jelentését annak a nézetének ád kifejezést, hogy Pulszky Károly elmebeli állapota a képvásárlások idején semminemü fogyatkozást nem szenvedett. valamint, hogy jelenleg is teljesen épelméjü. Balonyi ezt az orvosszakértői véleményt közölte a kir. ügyészséggel, mely azonban mind ez ideig ez ügyben semminemü inditványt nem tett. Az ellentétes vélemények, mint azt már szintén megirtuk, fel fognak terjesztetni az igazságügyi orvosi tanácshoz.

— **Álarczos rablók.** A régi rablóvilág romantikáját hozta vissza Szegeden — mint levelezőnk távirata jelenti — öt álarczos haramia, a ki tegnap Buza István vagyonos hizlaló házánál járt egy kis éjjeli kiránduláson. Akár csak a régi zsiványok, fel voltak ök is fegyverkezve, ezenkivül álarcz volt rajtuk, nehogy rájuk ismerjenek. Először is ami pénz volt a háznál, azt vették magukhoz mindenféle fenyegetések árán, valami 670 forintot, az ékszereket ellenben ott hagyták, azt mondván, hogy rájok ismernének. Mielőtt elmentek volna, az egyik igy szólt Buzához:

— Mulattunk már együtt, mulatunk is még, de te nem ismersz reánk.

A rablók azután eltüntek, a rendőrség csendőrség és törvényszék pedig meginditotta a legerélyesebb nyomozást kézrekeritésükre.

— **A Klapka emléktábla leleplezése.** A kecskeméti „Katona József kör" hétfőn délelőtt 10 órakor a ref. főgimnázium tornacsarnokában Klapka György honvédtábornok emlékezetére nagy számu közönség jelenlétében emlékünepélyt rendezett, melyen a kör elnöke, Horváth Döme tartott lendületes megnyitó beszédet. Utána Kováts Antal kegyesrendi tanár mondott emlékbeszédet. Geday Sándor pedig alkalmi szavalatok tartott. Az ünnepély befejeztével a közönség a Klapka-utcza 48. számu ház elé vonult és emléktáblával jelölte meg azt a házat melyben Klapka György tanuló korában 2 évig lakott. Az emléktábla leleplezésénél ünnepi beszédet dr. Kovács Pál jogakagémiai igazgató tartott, majd Lestár Péter kir. tanácsos polgármester a város közönsége nevében átveszi az emléktáblát. Végül a városi dalárda Balog Zoltán „Ébresztőjét" énekelte el. Este fél 8 órakor a Beretvás-féle szálló helyiségében társas vacsora volt.

— **Két olvasni-irni tudó gyermek,** azonnal felvétetik az **„Ellenzék"** nyomdájába.

Szerkesztőségi üzenetek.

J. S. urnak. Fogaras. A küldött czikk csak a nyilttérben közölhető.

Zeró. Mezőség. Lapunknak mindig egyik főtörekvése volt, a birtokos osztály érdekeit istápolni s azokat minden irányban támogatni. E programmunktól sohasem tértünk el s jövőre is minden birtokos pártkülönbség nélkül számithat e tekintetben támogatásunkra.

Mérgesnek. Helytt. Kár az idegeit olyan szörnyü kifakadásokkal felkorbácsolni. Azt hiszi, hogy mindjárt egyszeri felszolalására a városházán összefutnak tanácsot ülni, hogy Önnek a baján segitsenek. Nagyon téved. Igen sokszor és sokat kell döngetni a kaput, hogy az kinyiljon.

Az „Ellenzék" panaszkönyve.

Márczius 15-ike a trencsintéri lakóknak egy kedves meglepetést hozott. Mindenki örömmel szemlélte az Emke palotán, a Máriaffy, a báró Bánffy Jánosné házán e feliratot:

„Kossuth-tér."

Mi siettünk is megdicsérni a városi hatóságot, hogy nem csinált sok hü-hót, hanem a közönség kivánalmának megfelelőleg, kifüggesztette a „K o s s u t h-t é r t" jelező táblákat szép csendesen.

Jól esett a szemnek, jól esett a szivnek, hogy városunk e legszebb tere, a legnagyobb magyar nevéről lett elkeresztelve.

De mily nagy lett csodálkozásunk, midőn ezelőtt egy pár nappal arra virradánk fel, hogy a „K o s s u t h-t é r t" jelző táblák eltüntek s a régi ostoba elnevezés foglalta el ujra helyét.

Hogy-e szentségtelen munkát, kik követték el, nem tudjuk.

Nem is a mi feladatunk a sötétség eme brávoit a világosság elé állitani.

A fő sérelem, elsősorban a városi hatóságon esett meg. Az ő kötelessége ez undok merényletnek utánna nézni s példás büntetésben részesiteni a bünösöket.

Kolozsvárt, ápr. 9.

Több „Kossuth-téri" lakós.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Országgyülés.

Budapest, április, 9.

A képviselőház mai ülésén folytatták a földmivelésügyi tárcza költségvetését.

Az első felszolaló gróf Teleki Árpád volt, ki a fogarasi ménes fenntartását, a hitbizományi birtokok alapitásának korlátozását, a kincstári birtokoknak kis parczellákbani bérbeadását követelte.

Wittman Sándor az állattenyésztés nagyobb gondozását sürgette.

Polónyi Géza figyelmezteti a minisztert az alsóbb néposztályok kivándorlására és sürgős intézkedéseket kér.

Besenyei a vizszabályozások keresztül vitelét sürgeti.

Sajtóper.

Budapest, április. 9.

Kasics Péternek Kabos Ede elleni sajtóperét ma kezdte tárgyalni a budapesti esküdtszék.

A tárgyaláson Zsitvay elnököl. A tárgyalás iránt nagy az érdeklődés.

Kiegyezés.

Budapest, április. 9.

Bilinszky, Badeni, Glancz osztrák miniszterek ma Budapestre érkeztek a tárgyalások folytatására.

Az interparlamentaris konferenczia.

Budapest, április, 9.

Olvasóink bizonyára tudják, hogy az európai parlamentek képviselőiből álló ugynevezett interparlamentáris konferenczia, mult évi brüsszeli ülésén elhatározta, hogy 1896 összejövetelét Budapesten tartja meg.

A budapesti csoport elnöke dr. J ó k a i Mór és titkára P á z m á n d y Dénes már teljes buzgalommal fáradoznak az előkészületek befejezésén. Pázmándy jelenleg Londonban időzik e tárgyban, honnan nagyon sokan fognak eljönni.

Minden parlament képviselve lesz, Romániát kivéve, melynek „békeelnöke" U r e c c h i a ur, és ez mindent megmagyaráz.

Az ome békekongresszus tárgyában dr. H i r s c h Miksa, a német birodalmi gyülés interparlamentáris csoportjának titkára ápr. 3-áról keltezve r e n d k i v ü l m e l e g h a n g u l e v e l e t intézett J ó k a i h o z. Ebben a levélben többek között ezt irja: „A német parlamenti békecsoport nevében tudomására hozom önnek, hogy legutóbbi gyülésünkön minden oldalról az óhaj és meleg kivánság nyilvánult, **hogy VII. interparlamentáris békekonferenczián, az önök szép fővárosában a lehető legnagyobb számmal vegyünk részt**, nemcsak a nagy béke kérdés kedveért, hanem annak bebizonyitása kedveért is, **hogy a németek milyen nagy sulyt fektetnek magyar kollegáik szives meghivására és mennyire szivükön fekszik, hogy a millenniumi ünnephez az önök kiváló államának személyesen hozzák el üdvözletüket".**

Kifejti ezután dr. H i r s c h, hogy a sikeresség czéljából megbizatott, hogy körlevelet intézzen az ö s s z e s német képviselőkhöz e tárgyban, melyhez a budapesti tartozó részleteit, programmot és az utazási feltételeket kivánja hozzácsatolni s ezért fordul J ó k a i h o z, kitől a hivatalos meghivók küldési idejét is kéri. Levelét a Brüsszelben járt magyarok üdvözlésével végzi.

J ó k a i Mór ápril 8-áról hasonló meleg hangu levelet intézett dr. H i r s c h e z, melyben először is fáradozásáért és Magyarország iránt érzett rokonszenvéért köszönetet mond, tudomására hozva, hogy egy bizottság foglalkozik a programm kidolgozásával, a fogadás és elhelyezés részleteivel. Elnöke S z é l l Kálmán, kivel a jelentkezőket tudatni kell. A konferenczia elnöke pedig S z i l á g y i Dezső lesz, a képviselőház elnöke. J ó k a i ezután azzal fejezi be levelét, hogy P á z m á n d y Dénes titkár, ki külföldön épen e tárgyban utazik, részletekkel fog szolgálni.

Szeless Adorján ügye.

Budapest, április. 9.

A budapesti törvényszék már határozott abban a kérdésben, melyet a franczia földről hazahozott Szeless Adorján, a vele szemben jogerős sikkasztázi itélet dolgában előterjesztett. A Thul-féle sikkasztásért a kuria Szeless Adorjánt tudvalevőleg három havi fogházra itélte, a mi ellen ő perujitásért folyamodott, ujabb tanukra hivatkozván, a kikkel ártatlanságát óhajtaná bizonyitani. Egyuttal, arra az esetre, ha a perujitásnak hely adatnék, kérte, hogy szabadlábra helyezzék. Harmadik előterjesztése az volt Szelessnek, hogy ha pedig a bíróság nem engedné meg a pör ujra való felvételét, legalább számitsák be büntetésébe azt a két hónapi fogságot, melyet elfogatásától hazaszállitásáig külföldi börtönökben töltött. A törvényszék, Czárán István kir. táblai biró elnöklete alatt, Szelesst valamennyi kérésével elutasitotta, kimondván egyrészt, hogy a most bejelentett és ujaknak jelzett bizonyitékok már az alapperben is mérlegelés tárgyát képezték, a két hónapi fogságot pedig azért nem lehet betudni, mert Szelesst szökésében fogták el s az itélet akkor még kihirdetve sem volt.

Az ezredéves kiállitás.

Budapest, április 8.

A székesfőváros kiállitási nagybizottsága tegnap délután ülést tartott Gerlóczy Károly polgármester elnöklete alatt.

Az elnök jelentést tett az albizottságok megállapodásai felől. A mi a programmot illeti, — nagyjában a következőket emelte ki belőle:

A király valószinüleg május hó elsején érkezik. A lakósságot előre figyelmeztetni fogják erre az időpontra, hogy az utvonal házait földiszithessék.

Az ünnepélyességek kezdete — köztudomásulag — május második, a kiállitás megnyitásának napja lesz.

A kiállitást a király személyesen nyitja meg a főherczegek, külföldi hatalmak képviselői s a hazai előkelőségek és a főváros törvényhatóságának küldöttei jelenlétében.

Javasolja a bizottság, hogy május 2-án általános kivilágitás és tüzijáték is legyen s e tekintetben intézkedjék a végrehajtó bizottság.

Május 3-án Budán, a Mátyás-templomban lesz az ünnepies „Te Deum" a melyen a királyi pár, az udvar s az összes méltóságok megjelennek; mindannyian disz, illetőleg magyar diszruhákban.

Május 5-én udvari estély lesz, 14-ikén nagy lóverseny, 17-én népünnep.

Junius 5. 6. 7. napjain a szentkoronát közszemlére teszik ki.

Junius 7-én a király külön fogadja a főváros küldöttségét.

Junius 8 án lesz a diszmenet, a mely a Budavárában fölállitott diszes tribun előtt vonul el, e hol a király, az udvar s a legfőbb méltóságok foglalnak helyet.

Magánosok mindenütt állithatnak föl tribunokat, a hol ez a közlekedést nem fogja zavarni.

Azzal kapcsolatosan, hogy junius 7-én a király a főváros küldöttségét fogadja, Polónyi Géza azt az inditványt tette, — hogy a küldöttség disz feliratot nyujtson át ő felségének. Az inditványt átteszik a közgyüléshez.

A kereskedelmi miniszter és a kiállitás.

Budapest, ápr. 9.

Még három hét s az ezredéves országos kiállitás nagyszerü panorámája megnyilik az itt özönlő vendégek számára. A kiállitás igazgatósága lázasan dolgozik azon, hogy a megnyilás idejére mindent rendbe hozzon. Ebben a tevékeny munkában böven kiveszi a részét maga Daniel Ernő kereskedelmi miniszter is, az ezredéves kiállitás országos-bizottságának elnöke, a ki ujabban, az ügymenet gyorsitása végett minden nap megjelenik a kiállitási igazgatóság hivatalában s ott a folyó ügyekről referáltat magának s a főbb tennivalókban s intézkedik.

Uj evangelium.

Budapest, április. 9.

Az evangelium egyik legrégibb kéziratának részlete került a napokban az orosz kormány birtokába. A kézirat a 6 vagy 7-ik századból való, melynek létezése ismeretes volt, mivel nehány lapja a British muzeumban és a vatikáni könyvtárban, kis része a bécsi udvari könyvtárban és a patmosi kolostorban szétszórtan található. A kézirat többi részét elvesztettnek hitték, nehány héttel ezelőtt azonban Palesztinában ráakadtak és az orosz kormány sietett azt 25000 frankért megvenni.

Arczkép leleplezés.

Budapest, április. 9.

A nemzeti kaszino megalapitója, Széchenyi István gróf arczképének leleplezése alkalmából Zichy Jenő gróf tiszteletére, ki e képet a kaszinónak adományozta, vasárnap bankettet rendez. A kitett iven eddig mintegy ötvenen irták alá nevüket.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

JESZENSZKY FERENCZ
DIVATÁRUHÁZA,
Főüzlet: főtér 7. **Fiók-üzlet: főtér 4.**

Bevásárlási utamból haza érkezvén és óriási mennyiségü áruczikkek vétele által oly **olcsó árakban** vagyok képes azokat elárusitani, hogy a n. é. vevőközönség **meglepetésére biztos számithatok.**

Teljes tisztelettel:
(1—4) **Jeszenszky Ferencz.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **141**—1896. 276. (3—3)

v. g.

Hirdetmény.

A szarvasmarhák, lovak és borjuk legelőre való beiratása tárgyában.

Felhivatnak mindazon gazdák és állattulajdonosok, kik az 1896. évre állatjaikat a tejelő, barom, filléres, szüzgulya, ménes, bika és lombi csordákba járatni óhajtják, hogy bejelentéseiket a legeltetési félbérnek előleges befizetése mellett, a város házánál, a városgazdai hivatalban, **folyó évi április hó 20. napjáig** annyival inkább tegyék meg, mert a meghatározott számon felüli jelentkezések figyelembe vétetni nem fognak. Az idegen községbeli állattulajdonosok a tejelő és szüzgulya kivételével bármelyik legelőt igénybe vehetik az alábbi dijfizetések mellett. U. m:

A) Baromba:
1 éves . . 5 frt 10 kr.
2 „ . . 6 frt 10 kr.
3 „ . . 7 frt 10 kr.
Több éves . 8 frt 10 kr.

B) Filléresbe:
3 éves korig 6 frt 85 kr.
4 „ „ 7 frt 85 kr.
Több éves korig 8 frt 85 kr.

C) Ménesbe:
1 éves . . 9 frt 10 kr.
2 és 3 éves 11 frt 10 kr.
Kancza csikóval 13 frt 10 kr.

D) Bikák:
1 éves . . 11 frt 10 kr.
2 éves . . 13 frt 10 kr.

Kolozsvárr, 1896. évi márczius hó 31-én.

CZECZ GYULA,
városgazda.

Sz. **1733**—1896. 274. (3—3)

Pályázati hirdetmény.

A csucsai körjegyzőségben rendszeresitett 350 frt fizetés, 100 frt uti átalány és 60 frt lakpénzzel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

A megválasztott segédjegyző köteles lesz a csucsai anyakönyvi kerületben a helyettes anyakönyvvezetői teendőket végezni.

Pályázni kivánókat felhivom, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ban foglalt képességi bizonyitványnyal, erkölcsi bizonyitványnyal, az eddigi alkalmazást igazoló főszolgabirói bizonyitványnyal, valamint a magyar és román nyelv tökéletes birását igazoló bizonyitványnyal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó hó 20-ig** adják be.

A választás **április hó 22-én** fog megtartatni a körjegyzői irodában.

A b.-hunyadi járási főszolgabirótól.

B.-Hunyad, 1896. évi április hó 2-án.

KERTÉSZ,
főszolgabiró.

Sz. **328**—1896. 281. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbiróság 1079—1895. számu végzése által a kalotaszegi takarékpénztár javára Goldstein Samu bocsi lakós ellen 100 frt tőke, ennek 1895. évi január hó 24. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 39 frt 19 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 383 forintra becsült házi butorok és künn levő követelésekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1582—895. számu kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Bocsban, alperes lakásán leendő eszközlésére **1896. évi április hó 17-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt B.-Hunyadon, 1896. évi április hó 3. napján.

CSUTAK JÁNOS,
bir. végrehajtó.

Sz. **317**—1895. 284. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbiróság 397—1896. p. számu végzése által Gámpe Márton javára Hochmann Sámuel n.-sebesi lakós ellen 400 frt tőke, ennek 1895. évi deczember hó 23-ik napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 39 frt 85 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 662 frt 60 krra becsült házi butorok, ágynemüek, bolti áruczikkek, italok, hordók és 90 darab fenyőrönkből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 500—1896. p. számu kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszinén, vagyis Nagy-Sebesen, alperes lakásán leendő eszközlésére **1896. évi április hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi 60. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t.-czikk 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

B.-Hunyadon, 1896. évi április hó 5. napján.

CSUATK JÁNOS,
kir. birósági végrehajtó.

Sz. **35**—1896. bvgr. 283. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbiróság 7554—1895. számu végzése által abrudbányai Dr. Pop Lörincz ügyvéd által képviselt „Auraria“ takarékpénztár javára huskai Albu Todor és társa ellen 47 frt tőke, ennek 1895. évi junius hó 4. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag 1895. évi deczember hó 14-én lefoglalt és 480 frtra becsült a foglalási jegyzőkönyv 1—11. tételig Lázár Juon Bicunál 4 ökör, 1 tehén borjuval, 1 ünőborju, 5 kalangya széna. Burán Vasilie Lázárnál 2 ökör, 2 tehén, 4 ünő-borju, 1 ló, 3 kalangya széna. Albu Todornál 3 kalangya szénából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbiróság idézett számu kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis alperesek lakásán, Huskán leendő eszközlésére **1896. évi április hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Abrudbányán, 1896. évi április hó 2. napján.

SZABÓ LAJOS,
kir. bir. végrehajtó.

Lóhermag,

a **kolozs-monostori gazdasági intézet saját termése,** nagyszemü és az állami magvizsgáló állomás által megvizsgálva, varratlan zsákokban **arankamentesen** leolmozva, ára **40** frt.

Luczernamag . . . . . **40—45 frt.**
Török-Baltaczin . . . . **9—11** „
Bükköny . . . . . **5½—6½** „
Vető árpa . . . . . **6—8** „

100 kilogrammonként kapható:

SCHWARTZ ADOLFNÁL,
terménykereskedő KOLOZSVÁRT.
258. (3—4)

Magánvevőkhöz gyönyörü minták ingyen és bérmentve!

Gazdag **mintakönyvek,** a milyen **még soha sem volt, szabóknak** bérmentetlen.

Öltözetekre való kelmék

Peruvien és doking a magas **clerus** számára, szabályszerü kelmék a cs. és kir. **hivatalnok-, veterán-, tüzoltó-, tornász-, cseléd egyenruhákra, teke-** és **játék-asztalokra** és **kocsi-bérlésre.** Nagy raktár steier, tiroli és karintiai Lodenekből férfi és női ruháknak eredeti gyári áron. Nagy választék finom és tartós női posztókból, divatos szinekben.

Mosó szövetek, utazó plaidek stb. 4 frttól 14 frtig. — **Szabó hozzávalók:** bérlések, gombok, tü, czérna stb.

A ki jó, értékes és tartós gyapjuszövetet keres, nem pedig a szabó fáradságára sem érdemes olcsó **rongyokat** akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFSKY JÁNOS-hoz
BRÜNNBEN. 125. (10—24)
(Ausztria Manchestere.)

Állandó posztó-raktár félmillió értéken felül.

Szétküldés csak utánvéttel.

Miután bevásárlásaimat csak igen nagy mennyiségben, készpénz fizetés mellett, a legolcsóbban teljesitem, minden további hirdetés mellőzésével tudatom, hogy összes legnagyobb raktáron levő czikkeimet, mint saját készitményü **úri-** és **gyermek-ruhákat, úri-** és **női czipőket, kalapokat, gallérokat, nap-** és **esőernyőket**

minden elfogadható árban,
még a

végeladásnál

is olcsóbban árusitom ki,

ugy, hogy mindenki teljesen kielégitve lesz.

Éppen igy különös figyelmébe ajánlom **nagy szabómühelyemet,** mely egy kiválóan jeles szabóm vezetése alatt áll, s mely óriási mennyiségü s minden fajta bel- és külföldi, garantált valódi **gyapju-szövet raktárral** van ellátva, s a hol **mától kezdve** bámulatos olcsó árban vétetnek fel **mérték utáni megrendelések,** s melyeknek már **24 óra alatt** eleget is teszünk.

Saját érdeke a nagyérdemü közönségnek, hogy mindez állitásunk valódiságáról mihamarább meggyőződjék.

Az összes árukat a legelőnyösebb részletfizetés ellenében is kiszolgáltatjuk.

Alázatos szolgája:

247. (4—8) **ASCHER IZSÁK,**
kész férfi- és gyermek-ruhák szabómühelye és nagy raktára,
Nagy-Szeben, Heltau-u. 4—6 sz.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém t. megrendelőim és a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig **Jókai-utcza 13. szám alatt** volt

CZIPÉSZ-ÜZLETEMET

folyó évi április hó 1-étől

Belmonostor-utcza 10. sz. alá, a Paget-házba helyeztem át,

hol a jóizlésü közönség igényeinek minden tekintetben megfelelő **férfi-, női-** és **gyermek-czipőket** tartósan, jutányosan, legelegánsabban és kiváló gonddal készitek el.

Hosszabb időn át szerzett gyakorlatom folytán abban a helyzetben vagyok, hogy az e szakmabeli munkáknak elegáns és kényelmes kivitele tekintetében, nemcsak a helyi piaczon készitett, hanem bármily külföldi ilynemü munkákkal versenyezni képes vagyok.

A nagyérdemü közönség nagybecsü pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel:

286. (1—5) **LENGYEL KÁROLY,**
czipész.

ELADÓ ERDŐ.

Gróf TELEKI IMRE tulajdonát képező és **SZÓTELKE** községben levő, mintegy **100** hold területü, 40—50 éves, nagyobbára

tölgyes erdő faterméke

eladó.

Vevők irásbeli ajánlataikat **folyó évi április hó 24-ik napjáig** ügyvéd **GAJZÁGÓ MANÓ** irodájában **Kolozsvártt** beadhatják, hol a feltételekre nézve is felvilágositást nyerhetnek. 285. (1—3)

CASPARI FRIGYES és TÁRSAI

FAISKOLÁI

MEDGYESEN (N.-Küküllőmegyében),

melyek a Nagy-Szebenben 1895-ben rendezett gazdasági kiállitáson elismerő oklevéllel lettek kitüntetve,

legszebb minőségben és jutányos árban

gyümölcsfákat, alanyokat, bogyó-cserjéket stb.

szállitanak.

Árjegyzék gratis és franco.

225. (5—5)

FERENCZ-

pálinka (sósborszesz)

VÉRTES gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb.

Egy üveg ára 1 és 2 korona.

Kapható:

Gyógytárakban, drogueriákban és füszerkereskedésekben.

Továbbá ajánltatnak a „Sas-gyógytár“ világhirü gyógyszerei, u. m: **Dr. Heuffel-féle gyomor eszenczia, Dr. Heuffel-féle vértisztitó labdacsok, Bánáti növény-nedv, Herkulesfürdői köszvényszesz, Injectió és capsules végétales** stb.

Raktárak Kolozsvárott: Széky Miklós gyógyszerész, Gergely Ferencz, Papp Ernő, Papp Kristóf, Kónya Sándor, Segesváry és Társa, Veisz József utóda kereskedők. **Tordán:** Karácsonyi Lajos kereskedő, valamint

Vértes Lajos ‚sas-gyógytár‘ Lugoson 460. sz.
104. (8—25)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utcza 31. sz.

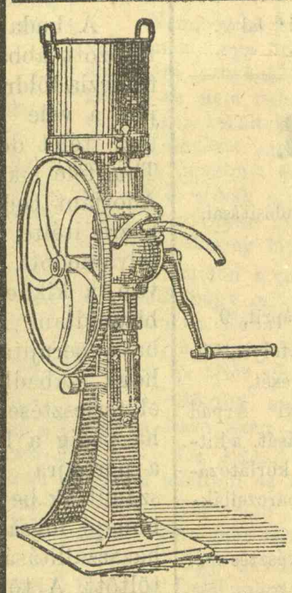

Adriance Platt & Co. new-yorki gépgyáros
„kizárólagos képviselősége“

Fűkaszáló, Marokrakó arató-, és kévekötő arató gépeire.

A **„Bergedorfer-Eisenwerk“** tejgazdasági gépgyár „kizárólagos képviselete.“

V. Vermorel-féle **„Eclair“** permetező „kizárólagos képviselete.“

Csonka Bánki-féle **petroleum-motorok** „mezőgazd. képviselete.“

M. kir. államvasútak gépgyára mezőgazdasági gépeinek „szövetkezeti képviselősége.“

Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és teljes kamarák berendezése.

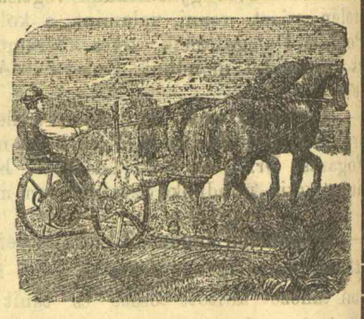

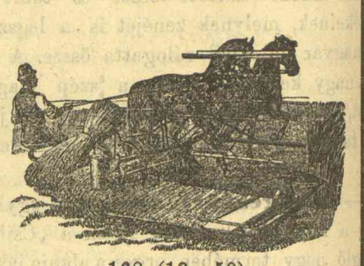

168. (13—50)

Havonként kétszer megjelenő üzleti értesitőnket kivánatra bérmentve megküldjük.

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.